

sa. I el cas és que l'arrel GAWJ(A)-, és de les fecundes en l'antroponímia germànica (43 noms derivats en Förstemann).

Si, doncs, una formació sufixal -TO/-TA es justificués bé en germànic, tindrem una bella i simple solució del problema etimològic: un *GAWITO, -ON, en genitiu donaria compte de *Gavadons* (VILLA GAWITONIS); i, sense la -s genitiva: aquells *Gabato* i *Gamatton* d'altres llocs, en docs. del S. X. Per altra banda *GAWITA, -AN explica *Gavadà*, tant o més còmodament: car si *e* pretònica sovint es torna *a*, sobretot havent-hi una altra *a* davant, amb més raó si n'hi ha a davant i a darrere (*apaivagar*, PACIFICARE, *allalar* < *alle-rar* etc.).

Encara hi podem afegir el *Bac del Gavetà*, pda. de l'Alt Conflent (te. Fontpedrosa, XXIII, 141), car essent una -T- germànica, es pogué conservar sorda, concurrentment (recordem *botar*, *mota*, (Coll)*bató*, cast. *sacar* i molts altres germanismes que per llur data tardana, han mantingut la surditat d'una intervocàlica). I fins potser *Gavatèlo*, pda. d'Agres (XXXIV, 37.24) si tenim present que en fonètica mossàrab, l'oclusiva resta sorda, i la imela canvia -AN > -en (amb canvi de sufix → *eļo*?).

El fet és, però, que en l'onomàstica germànica ben estudiada, no tenim testimonis d'aquest derivat; ni tan sols proves concloents del descabellament d'aquesta forma sufixal. Val a dir que l'onomàstica del gòtic és ben mal coneguda: molt poc atesa en l'obra de Förster. Potser és només per això. Ens dona a conèixer, tanmateix (col. 1385) 11 testimonis de noms en -TO, -TA, -TES, entre ells *Frawita* i *Newita* com nom de personatges gots dels Ss. IV i V. Altres vegades sembla que hi hagi formació temàtica diferent, però també amb -T-. *Ebletis* (he trobat un NP *Eblet(i)*) en docs. cat. de 971 i 972, i *Acalets* en un de 857). En fi, *Gauwidis* consta en una font germànica del S. IX, el ben conegut *Polypt. Irminonis* (Först., 625); o sigui justament el *GAWITA que hem buscat, si bé amb un tema més radical, sense la -A.

Car sembla que de vegades, per evolució fonètica intragermànica, apareix amb -d- en lloc de -t- (3 persones *Harido* en el S. IX, i sengles *Haroda* i *Harid*) (Först., 785-6). També hi pogué haver *t > z* o *s* per *lautverschiebung*: llavors ja tindríem el nom que cerquem, perquè *Gawiso* consta, S. VIII, en els documents de Laurheim; i, amb ensordiment de la inicial, *Cawizo/Cewizo* en els *Monum. G. Hi.* (Först., 622).

En fi, que en les fonts hispàniques es podran descolgar importants elements de l'antroponímia gòtica desconeguts fins ara ho demostra el cas conspicu de *Maldà* (veg. aquest article), antigament AMALI-TA(N) on tenim la coneguda arrel AMAL- tan copiosa i ben ampliada en els noms gòtics (*Amala-swintha* etc.), proveïda del sufix -TA que hem posat en el teler.

D'aquest sufix tenim almenys un cas ben clar en un antropònim germànic documentat en fonts catalanes, abundosament i en textos arcaics i ben establerts. *Gallito* nom d'home. En dos docs. del S. X de les mun-

tanyes ripolleses, i en una donació; en una de 920, a St. Pere de Mogrony, «infra fines de *Castellare*», les afrontacions de 5 camps són amb sengles «terra de *Galitone*»; i en una al monestir de St. J. Abadesses, de l'a. 957, dins la vila de Llaés, un mas «que tenet *Galito*» (Udina, *Arch. Co. S. X.*, § 65, 197.17, 20, 24, 26 i 198.2).

Però on apareix sobretot, i en gran massa, és a Ribagorça i Pallars: en 14 documents diferents, des de 834 fins cap a l'a. 1000: *Abadal, P. i R.*, §§ 10, 63, 105, 126, 146, 148, 159, 189, 206, 209, 217, 231, 235, 241. Són docs. de Gerri, Alaó, Lavaix, Ovarra; també algun de la Conca de Tremp. P. ex., 834: *Galittoni* monjo de Gerri a. 834 (§ 10); 903: *Galito* monjo de St. Martí (§ 105); 969: «terra de *Galitone* in villa Calvaria» (§ 206); 980: «homines de Sta. Engratia, i. e. R. et *Galito* et Altemiro, de *Gorvi*» (SerranoS., N. H. *Rbg.*, 316; *Abadal*, n.º 63). En fi, la forma *Galtoni* (amb la síncope romànica) d'un testimoni d'un doc. de l'Isàvena de 972 (*Abadal*, § 217, p. 400.18). Mentre que sembla ser estrany els comtats de Bna., Urgell i Cat. Nord (cercat en va en molts docs. i cartularis d'aquestes terres).

Ha de ser derivat de l'arrel GAL- (al. ant. *galan* «canere»), de la qual Förstemann troba només 8 noms (potser hi confluirien les copioses arrels GAIL-, 39 noms i WALH-, 54). Tant l'escassetat en el Först.¹ (pobre en antroponímia gòtica) com la limitació a aquestes arcaïques comarques dels nostres Pirineus: tot indicaria un nom propi de la gent visigoda. És cert que els masculins en -o són propis del germànic occidental, i en -a en gòtic, però suposem que també els gots tindrien masculins en -o amb caràcter hipocorístic (o dialectal).

En conclusió aquesta etimologia germano-antroponímica recolla en bastants suports en concert, que li donen base ferma per la banda romànica. Però com que restava insegura (o, més aviat, opinable) la demostració de l'existència del sufix -TO/-TA, vàrem cercar encara, admetent que en part hom pensi en dilemes. Almenys per al nom *Gavattello* era natural suposar un derivat mossàrab: ¿dim. del suposat germ. GABAT- o del llatí GABĀTA? Per a *Gavetà*, però, ja no es veuria, a base d'això, explicació de la sorda -t-, essent en el Conflent.

Per a *Gavadà* i *Gavadons* no descartàvem que també, partint de CAVITAS, -ATIS, es pogués idear una explicació morfològica de la formació, amb combinacions, més o menys enginyoses, a base d'un canvi de sufix. Que per aquest costat la sonora G- no s'aclareixi gaire, no seria objecció gaire forta, tractant-se d'una G-² i en això hi guanyaríem, si canviàvem CAVITAS pel ll. GABATA 'gaveta, gamella', 'conca de terrissa'.

Però no perdem de vista, sobretot, que són les formacions paral·leles -ons/-an les que així queden poc justificades; més que més, tractant-se d'un lloc susceptible d'ús fortificat, on és tan natural un genitiu en -ons, que voldria molt de renunciar-hi; majorment perquè aqueixos genitius indiquen precisament un NP germànic, que són els que es declinaven d'aquesta ma-